

A költészet napján

Sokan kutatják, vellek megsejteni, mi is a költészet? S tán az a megállapítás sincs messze az igazságtól, hogy egy sajátos alkalmazkodási formája az embernek, az emberiségnek a világhoz, a folyton változásban levő valósághoz. A magyar költészet legalábbis ezt mutatja: évszázados politikai, társadalmi küzdelmek és valóságos emberi, nemzeti harcok, csaták, „mag-a-hó-alatt” hallgatások időszakában szolgálta a fennmaradást. Ezért oly nagy ünnep nálunk a verseké. A költészet napjának szegedi ünnepe — melyek mindig forró hangulatúak voltak — kilenc fiatal költő est-

jévet kezdődnek. A II. világháború éveinek, a felszabadulás idejének szülöttei, egy olyan új generáció képviselői, mely jelenlétével nagy hagyományú költészetünk folyamatosságát biztosítja. Mindegyikük bemutatkozott már Szegeden még kötetek s elismerések előtt, évek óta vissza-visszatérnek a költészet és a könyv ünnepein, író-olvasó találkozókra. Lapunk összeállítása — méltón a Délmagyarország irodalmi hagyományaihoz — ebben az évben öket közzönti, akik ma, csütörtökön este 7-kor a Tisza szálló tükörtermében találkoznak megint a szegedi közönséggel.

Utassy István

Paradicsomi tűzmadár

Dehogy a nyitja:
rabja teszi a kalitkát,
mert az a titka!

Ha van remény még:
ezt is, amazt is a csillagi mélység
kulcsa kinyitja.

Szép mese!

Maga az énekek éneke
dobog a bordák birodalmában.

Tüdpuha már prícesem is,
ruganyozhat a szellem.

Félénk virágok
s vadrózsák rengetik csak a rácsot,
ha barmot szabadít
rájuk a reggel!

A láng
piros madara lobog,
énekel,
ugrál sorsa ellen.

Az ünnepi est költői

Baka István 26 éves. Bölcsészkar végzett Szegeden, jelenleg Szekszárdon tanít. Önálló kötete még nincs, főként a Tiszatájban és a Kortársban publikál.

Kiss Anna 1939-ben született. Budapesten tanárkodik. Első kötete 1971-ben jelent meg, Fabábú címmel, s megkapta a legjobb első kötetért járó díjat. Második könyve megjelenésben van.

Kiss Benedek első kötete 1970-ben jelent meg, Gazdátlan évszak címmel, második verseskötete — Békesség nektek, utak — tavaly látott napvilágot. 31 éves, költői munkájából él Budapesten. Radnóti-díjas.

Kovács István 1945-ben született. Budapesten él, tudományos kutató. Első kötete Havon forgó ég címmel, 1973-ban jelent meg.

Petri Csathó Ferenc 1945-ben született, újságíró-riporter a szolnoki rádiónál, de szinte egész eddigi életét Szegeden töltötte. Kötete közönségszűlőben a Móra Kiadónál.

Sárándi József 1945 áprilisában született, nehéz sorsú, emelkedett az egyetemi diplomáig. Küzdelmeinek költői összefoglalása a Vándor az aszályban című, tavaly megjelent kötete.

Szepesi Attila 32 éves, szegedi diákéveire visszavisszaemlékezik verseiben. Budapesten él, a Kortárs szerkesztőségében dolgozik. Első kötete — Az üveg árnyéka — 1970-ben, a második — Hegedős ének — idén jelent meg.

Utassy József nevelőtanár Budapesten. 3 éves. Verseskötete Tüzem, lobogom cím-

mel 1969-ben jelent meg a Magvető Kiadó Új termésoroztatában. Számos folyóiratban publikáció jelzi (Tiszatáj, Kortárs, Új Írás) új könyve készült.

Veress Miklós 1942-ben született. Somogyban. Jelenleg a Délmagyarország munkatársa. Erdő a vadaknak címmel 1972-ben jelent meg kötete, melyre József Attila-díjat kapott. Újabb könyve már nyomdában van.

Hegedős
András:

Móra Ferenc hétköznapijai

52. El is határozta és valóra váltotta 1919 májusában tett ígérését: „...én burzsoá lapot az életben többé nem szerkesztek.”

Az igazi barátok és a kárörvendő ellenfelek között nagy visszhangja lett annak, hogy Móra lemondott főszerkesztői állásáról.

Május 11-én, vasárnap este a szegedi újságírók a Szegedi Naplótól távozó Móra Ferenc tiszteletére társasvacsorát rendeztek. Az est rezignált hangulatú volt, felköszöntő sem hangzott el, egyedül Juhász Gyula olvasta fel erre az alkalomra írt Terzínák Móra Ferencnek című költeményét. A közös sors bánata zengett a versben, a szétfoszlott álmok siratása hallatszott ki a költeményből:

Az életútnak épp közép felén,
Ha visszanezünk, pajtás, a sötétbe,
Különös dolgot látunk, te meg én:

Mögöttünk elmúlt napjainknak éje
És benne holdvilág gyér mosolyával
Fiatalságunk balgatag reménye.

Az én szívem már emlékezni állal,
De azt tudom, hogy előbb mind az emlék,
Mint életem, amíg nem éltem által.

Kovács István

Teremtés

A hatodik este
pogánykemence tűzébe
hajítja fejét az ember

Tesztét befedi lánggal
Homlokán porlad el a kö

Pilátuskezek
gyűrűkben szikkadó idő.

Kiss Benedek

Juharscsillag

Rászárad a levegő
csontra, ágra.
Őszidő.

Szederjes ha itt-amott
megmaradt még fán a lomb.

Hullik, hullik fejemre.
Ha elfutnék,
mi lenne?

Csillaglevél vállamon.
Juharscsillag.
Vállamon.

Tábornoklomb is szakad.
Ahhoz nincsen váll-lapom.

Tölgylevél, másra száll!
Költő vagyok.
Közkirály!

Baka István

Petőfi

Piros zászlók, világszabadság —
pipacs gúnyolja versemet.
Hazámmá rothadok, akárki:
Bazárt vagy ellenség temet.

Megfulladsz velünk, Magyarország,
minden folyód kötél, hurok,
Ledőfködik kozákdszidával
erdődöt a záporok.

Egymásra rimelő virágok:
sárgára sárga, kékre kék...
Mit meg nem írhatok, a dalt-
teremné máris e vidék?

Piros zászlók, világszabadság —
pipacs gúnyolja versemet.
Hazámmá rothadok — ki engem
megtagad, őt tagadja meg.

Sárándi József

Csöszök a tilosban

Tombol a nap
zuhognak a kifent sugarak
zölden parázslók a táj

tilosba lépnek a csöszök
vándorok osztanak igazságot

fűtykösök! Suhogjatok!

Csak készülődtem, hogy majd egyszer
elmék

A napos és virágos oldalára
De nem láttam mást, csak a naplementét.

Te is az ódon könyvtárnak zugába
Bújtál, ha künn a tavasz csókja égett
És este írtál, sokat és hiába.

Mert ólomerdők erdeje mi végett,
Ha meghúzódni sem tudsz benne végül
És újság rongya lesz minden, mi élet?

Mi marad itt meg végső menedékül
Az élet elfaradt Robinzónának,
Ha a vihartól minden álma szétlűl?

— Egy jó szivar tán, s egy szép, büszke
bánat?

Természetes, hogy Kelemen Béla is felfigyelt Mórának a főszerkesztői állásról lemondó levélre. Naplójába ezt írta: „Ez a beállítottság ellenében van azzal a ténnyel, hogy a polgári társadalom a könyvtárigazgató-állással — kétség-telenül megérdemelt — becsületet, jó magyar kenyeret adott neki —, kenyérének beles felett is a Szegedi Naplónál a polgári társadalom biztosította neki, mert azt a lapot nem a szocialisták, hanem mint függetlenségi párti orgánomot a polgárság tartotta fenn. Ő, azonban, úgy látszik, nem élt nyílt szívvel közöttünk, s a függetlenségi párt csak céger volt, mert kiadójával, Engel Vilmossal együtt lélekben a radikális pártnak volt a meggyőződéses híve és a legvalóságosabb időben a köztársasági eszmék propagálásának élére állt, később pedig elanyyira beleélt magát a kommunista társadalmi rend utáni vágyakozásba, hogy francia forradalomról, Lyonról vezércikkkel és emlékeztetése bolsevikiekkel, hogy — úgy is lehet csinálni, mint Lyonban, ahol — 90 napig működött a guilotine. — Egy olyan igazán kiváló nagy köl-

Kiss Anna

Honfoglalók

Pusztá virít, három nap forog,
Három tulipán szivárványon lépked,
Jönnék virág-pofájú kis lovak,
Csodajáró, honfoglaló népek,
Ontja őket az éjszaka
Három nap alá.

Vakokra, süketekre támad
Világosság, zengés,
Táltosok gyűjtogatnak,
Dobokon, citerákon dulakodnak,
Trágár istenek erejével
Tartják rendben a menetet.
Vér a vérrrel mielőtt keverednék,
Megtorpának az aranykapuban,
És a virág-pofájú állatok
Ijedtükben megellenek.

Szepesi Attila

Egy emlék vázlatja

ó anya ó
a palánk mögött térdepel valaki
a lovak bejönnek lassú sorokban a kapu felől
tapsolnak a csigákon ropog a hűj
a pincében egérszagú karácsony
barányok bégetnek tüzes akolban
a háztetőre angyal roppan
a kertben róka jár
hajnalra sisakot terem a köcsögfa
ó anya ó

Petri Csathó Ferenc

Keserves

az a lány vonatra szállt
az a vonat elindult

és hogy ne fázz
a sínek kék szalagja
nyakadba kötve sálnak

és hogy ne félj
iszik veled
a sárgabajsú postamester

kezeid szélmalomlapátok
főlösegesek mint a sebesült katonák
pólyában vannak mint az újszülöttek.

Veress Miklós

Ballada M-nak

Himbálozik egy ház nélküli ablak
üvege újságpapír

mögötte öngyilkos bolygók lobognak
s az ürbe egy arc belesír

máshol nem itt vagy csupán eltulodott
egymástól a hely s idő

anyját vajúdjá és didergő-boldog
lázban sikolt a csecsemő

a mosolyomban fehér gyász van
csillagszemekben éjszaka

madarak vagyunk egy repülő házban
amelynek nincsen ablaka.

„...elhagyom a szegedi
közéletet...”

A forradalmak idején — láttuk — valóban a szegedi közélet színterén tevékenykedett. Sőt — az elmondottakon kívül — tagja volt az első direktórium által szervezett „kultúra és nevelésügyi bizottság”-nak, és az 1919. április 30-án újjászervezett kulturális bizottságnak is. Március 30-án Dettre János népbiztos megbízásából vállalta a munkáshangversenyek könyvismertető programjainak megszervezését és lebonyolítását. Tagja lett — ugyancsak március 30-án — annak a bizottságnak, amelyik a ferencrendiek, a minoriták és Back Bernát malomtulajdonos birtokában levő műkincsek leltározására és szocializálására kapott megbízást.

1919. május elsejétől Szegeden már ilyen forradalmi jellegűnek mondható közéleti tevékenységre nem volt lehetőség. Ezért Móra május 8-án a Szegedi Naplóban nemcsak tiszteletre méltó „politikai végrendelet”-ét fogalmazta meg, hanem a körülmények kényszere alatt ezt is kijelentette: „...elhagyom a szegedi közéleti szereplés színterét...”